

CULTURA POPORULUI

PRIN CINSTE LA DREPTATE.
PRIN LUMINĂ LA FERICIRE.

N. IORGA.

PREȚUL ABONAMENTELOR PE AN:
Pentru învățători, profesori, studenți și săteni 200 Lei
" autoritățile sătești 300
" instituții particulare și de stat 400
Iar dela 500 de lei în sus, pentru sprijinitorii acestei foi.

"LUMINEAZA-TE ȘI VEI FI: VOESTE ȘI VEI PUTEA"

C. A. ROSETTI.

Director:
Generalul NICOLAE PETALA

REDACȚIA, STR. REGALA Nr. 16 Sec. I.

BUGUREȘTI, 21 SEPTEMBRIE 1930

ADMINISTRAȚIA STR. REGALA Nr. 16.

ANUL X, Nr. 336
Apare în fiecare Duminică

Prin ce suntem înainte și prin ce suntem îndărăt?

În țara noastră, se află azi o groază de maimuțării, „ca să ne cunoască lumea” și să ne punem la rând cu lumea. Dacă străinătatea are tineri care învață să dea cu pumnul și să facă lupte zise „gale de box”, la care se adună gurile-cască, adică la astfel de îndobitociri, care nu înseamnă nimic, ba încă înseamnă scâdere pentru civilizațiunea și cultura unei țări; dacă aceiași străinătate pune la cale mari întreceri la jocuri tocmai în Uruguay, America; dacă străinătatea orânduiește concursuri de frumusețe, ca să se știe care fată e mai frumoasă în lume; se găsec și nătăngi de Români să se înhăiteze și ei la de alde acestea, ca la cine știe ce isprăvi pentru neamul românesc. Ci-că astfel ne-am pune în vaza lumii și ne-ar cunoaște și ne-ar prețui lumea. Vezi Doamne asta ar fi cinstea României, dacă ar avea și ea bătașii ei și îndemănaticii ei la svârșitul cu piciorul! Curate copilării, pe care un om cu mîntea în scaun trebuie să le privească cu dispreț și cine le face socotește că îndeplinește marescofaia pentru numele țării (deși între aceștia sunt negurii vicleni care își fac treburile bănoase prin asemenea scornituri), țara gemă de alte grele suferințe pentru dregerea cărora nici pe departe nu se face atăta tâmbălu și nu se cheltuiesc atâtea mijloace. Tocmai prin astfel de suferințe însă România stă prost în fața străinătății. Căci acest-a se află, sunt o dovadă de înapoierea noastră și ne face mare rușine. Mai întâi este marea neorânduială a întregii noastre vieți ocărmitoare. Unde întorci ochii, este o mișelie și o neorânduială de te sperii. Ori ce măsură se ia și se întrebuintează la ziare, de a doua zi nu mai este ținută în seamă. Încălcare și abuzul sunt ceiaze te izbește în obraz la fiecare pas. Ce să mai aduci pilde din acestea, pentru-că ajunge să ești de acasă și să faci un drum până la cutare loc în oraș, pentru că găsești nu o pildă, ci zece despre astfel de încălări și rele înfățișări ale lucrurilor noastre. Vine străinul la noi și să meargă cu automobilul pe soseaua București-Ploiești. Dar abea ese din oraș și hai înapoi! Nu se mai poate merge de starea ticăloasă a șoselei. Ia omul trenul ca să ajungă la Ploiești. Acesta e caz petrecut în vara aceasta și de care s'a scris prin ziare.

Oare ce nume ne face un fapt ca acesta?
Dar iată una proaspătă: Doctorul G. BANU, fostul secretar-general al Ministerului Sănătății de sub ministeriatul Ministrului I. LUPAȘ, scoate o carte cu numele *Statistica infanțilă*. Este vorba în ea de starea sănătății copiilor în țara noastră. Și ce aflăm dintr'însa? că la mia de copii născuți, în cel dintâi an de naștere, mor în Anglia 83 de copii, în Belgia 113, în Ungaria 168, în Cehoslovacia 146, în Rusia 122, iar în ROMANIA 208 după statistica din 1927.
Ei, oameni buni, aici se vede care-i mai sus și care-i mai jos. Uite că sănătatea și viața nu-i apărută la noi, în Anglia țară cu vremea rea și umedă, cu neguri și răceală, mor mult mai puțini copii ca la noi, pe când în țara noastră, cu vreme mai sănătoasă

cu soare mai bun, cu câmpii largi, mor atâția!
Astea le află străinătatea, oameni buni, și ne judecă rău. Ce ne mai ajută atunci că am trimis tinerii să arunce cu piciorare în mingile dela Uruguay? Anglia n'a voit să se ducă acolo și nu-i mor copiii; noi ne-am grăbit să ne ducem că de! să ne cunoască străinătatea, dar ne mor copiii.
Apoi prin știința de carte care am fi având-o, prin rînduiala gospodăriilor, prin hărnicia oamenilor și cumpătarea lor, prin cuvînța purtărilor, prin buna îndeplinire a slujbei or Statului, prin apărarea sănătății se cunoaște dacă ești sus sau jos.
Cum se vede, acestea din urmă se află în grea suferință la noi. Urmează atunci că nu putem păcăii străinătatea prin câteva părechi de boxagii și de tinerii tari în călcăie. Dacă altele nu sunt ca să ne înălțăm în ochii oamenilor, cu acestea murim de foame. Ele nu suie prețul leului nici sporesc greutatea grăului când e cerceat la Brăi a pentru trimese peste graniță.
Purtând pe palme, în loc să luăm la palme, pe boxagii noștri și pe cei care bat din picioare, de fapt umblăm după copilării, care pot umplea pungile unora, pot asigura plimbări pe gratis altora, dar nu duc nici un fir de păr cîntecului țării înainte. Căci a-turea de acestea se aude pân-sul copiilor care mor de neacăutare. Iar dacă n'om avea boxagii, nu plînge nimenea, că nu e nicio pagubă.
Ușurătatea și copiăria sunt trăsătura multor laturi din obșteasca de azi a țării noastre. Nu vedem ce e ce trag greu la cântar, dar vedem fleacurile și pentru acelea ne cheltuim multe griji ale noastre. Și când vine unul care vrea să facă ceva, vede aceste fleacuri și nu vede ceiaze este de teme. Dacă Primarul DOBRESCU vrea să dea ceva pentru îngrijirea norodului, se apucă să-i dea teatru Duminică, la ceasurile 10 dimineața, când e ceasul slujbei bisericesti și apucându-se să scrie predica, zicând că o asemenea desfășurare de teatru face cât 10 predici!
Iată ha-ul în care suntem noi și care nu trebuie tăcut, fiindcă prin astfel de stări se vede că suntem mai de grabă jos decât sus și că nu știm prin ce ne suim și prin ce ne pogorâm.

Arhim. SCRIBAN.

Către iubiiții noștri cetitori

În numărul din 10 August, spuseseam iubiiților noștri cetitori că numărul viitor va apare la 7 Septembrie. Lucrurile s'au întâmplat însă altfel.
Între timp tipografia unde tipăream gazeta desființându-se, am rămas pentru un moment așa. În altă parte nu puteam s'o tipărim pentru că costa cu mult mai mult decât suma pe care o aveam noi, așa că am rămas la hotărârea să ne cumpărăm o tipografie, ca să nu mai alergăm de ici, colo.
Până la instalarea tipografiei, a trebuit să tipărim numărul acesta cum putem, iar din numărul viitor vom începe la noua noastră tipografie.
Pentru săptămânile cit n'am trimis foaia, vom scoate numere duble.
De asemenea pentru anul nou vom scoate și un calendar pe care îl vom trimite cetitorilor noștri.
Rugăm pe iubiiții noștri cetitori care nu ne-au achitat abonamentul până în prezent să ni-l trimită spre a le putea trimite și câte un almanah în luna Ianuarie. Suma pe care avem s'o primim din abonamente este de 1.270.000 lei (un milion două sute șapte zeci mii lei). Sumă ce am putea s'o întrebuintăm la înbunătățirea ziarului nostru.

REDACȚIA

DIHONIE PRIMEJDIOASĂ

Înainte de unire, în satele noastre, era destul de mare pace și trai frățesc între oameni. Chiar și unde trăiau amestecați cu unguri, cu sași, cu ruși, rar se întâmpla vr'o neînțelegere grea. Și chiar atunci nu era din pricina că unii erau români, iar alții alt neam, ci mai ales din pricina de avere sau de meserii.
Satele românești se mai mișcău puțin, se mai tulburau când alegeau pe primari. În unele se nășteau chiar carte aprinsă mai ales unde se nimerea ca mai mulți doritori de primărie să aibă rudenii multe și puternice. De obicei însă nici la alegerea primarilor nu se făcea pe vremuri mare zaveră la noi fiindcă mai totdeauna satul știa de mai înainte cine e mai de frunte, mai cuminte și mai de carte om din sat. Și era mare cinstă pe sat să aleagă pe cel mai vrednic.

Se mai mișcau satele noastre în unele ținuturi când se făceau alegeri de deputat. Mișcarea atunci când aveau candidat român național se îndrepta împotriva ungușurilor și a guvernelor ungușești, și era o mișcare folositoare. Ea deștepta și întărea grija și dragostea de neamul tău.

Uneori după alegeri când între ai noștri sa găsea și coade de topor aceștia au avut să rabde pentru faptele lor: batjocuri sau chiar bătăi. Au fost și cazuri de cruzime când s'au scos ochii celor ce au votat cu dușmanii, sau le-au tăiat coadele vitelor. Cazuri rare și urâte de altfel, pentru că cruzimea e o răzbunare jostică, dobitocească. Dar în limi mari pe satele noastre era destulă pace și bună înțelegere înainte de război.

Și după unire a fost așa o vreme până când s'au împărțit și locuitorii satelor în partide politice. Mai de mult știam: un primar un consiliu comunal românesc în satele românești, și acesta dîntre cei mai vrednici. Asta era lege, de alte slujbe nu se știa pe atunci.

Acum satele sunt pline de președinți, casieri, membri în comitet al diferitelor partide politice. Oameni până eri nevinovați trăind în bună înțelegere s'au trezit deodată plini de vrăjmășie și dușmani înverșunată. De zic unii că-i bine, ceilalți spun că-i rău, de se spune la un „club” de partid că-i dreptate, dela celălalt club se țipă că-i nedreptate. Dacă unii spun că cutare-i bun de primar, ceilalți nu-l votează chiar de ar fi să aleagă în locul omului de omenie un țigan.

Sătenii își fac prilej de ceartă și de ură din ce au avut, se înverșunează unii împotriva altora, după cum sunt împărțiți în partide. Unii trag hăis, alții cea, unii împing carul satului înainte, alții înapoi, și vezi bine carul stă pe loc și satelor noastre merge prost.

Nu s'au înverșunat pe vremuri, împotriva ungușurilor la alegeri, cum se înverșunează azi sătenii noștri unii împotriva altora și cu alte prilejuri. Se vede că de împărțirea oamenilor în partide politice și la sate, nu putem scăpa, până va fi una așa numită democrație, care în multe e stricăcioasă neamului.
Dar sătenii noștri trebuie să-și dea seamă să înțeleagă un lucru: între oameni cumiști și la popoare culte partidele politice nu s'chemate să facă război civil în sânul unui popor, ci să întărească țările. Un partid politic nu-i permis și nu poate fi dușmanul altui partid tot românesc, în așa măsură încât să dai la cap celui ce-i de alt partid.

Trebuie să fim încredințați că fiecare partid fiind făcut din români voiește binele Patriei și a națiunii. Că ele toate sunt ale noastre dar că au alte căi și alți oame-

ni prin care lucrează spre binele neamului.
Așa-i în toate țările și așa-i și la noi. Cine spune că sunt partide românești dușmane românilor să-i întorcă spatele.

Dacă-i așa sătenii noștri trebuie să fie cumiști. Să se apropie de acel partid pe care-l crede cel mai bun, dar pentru acea să nu dușmănească pe vecinul său, care se aștepte de altul. Am trăit uniți și neuniți după confesiune, veacuri în bună înțelegere, fiindcă am fost tot români. Așa trebuie să trăim și după împărțirea pe partid, pentru că toți suntem români.

Binele cel mare ar fi ca oamenii în sate să nu se împartă în partide. Dar dacă deocamdată nu se poate, marea datorie românească cere pace și bună înțelegere la sate pentru binele lor și a țării întregi.

ION AGÂRBICEANU

Sfârșit de Vacanță

Septembrie. Incepe toamna parecă mai devreme ca în alți ani. Frunzele veștede se desprind depe ramuri și căzând jos formează un covor ruginit. Vântul forțește de prin porumburile uscate iar glasurile de cocori se aud prin noaptea pierzându-se în negura nesfârșitului. Încă n'au început ploile fără de stărșit, ploile lungi de toamnă cu tristețea lor, ce vor împotmoli drumurile negre, și vor înegri covorul ruginit al așternut pe jos.

Pleacă cei din urmă călătorii către orașe. Se deschid școlile. Incep examenele de admitere și corigențele la toate școlile secundare. În curând cele de bacalaureat cu tristețea și scandalul lor. Iarși intervenții, rugăminti, amenințări, reclamații,...

Teatrele își deschid larg porțile. Funcționarii se întorc spre capitala părăsită o lună sau două, ducând cu ei amintirea locurilor pe unde au fost. Viața politică întreruptă aproape trei luni își va relua cursul ei obișnuit de până acum. Trei luni de vacanță, trei luni departe de zgomotoasa capitală, în locuri singuratică, liniștite, departe de orice sgomot, acolo, unde știrile ajung târziu de tot.

Odată cu plecarea celor din urmă călătorii, satele rămănea-vor pustii în singurătatea și uitarea ce va daînui aproape nouă luni de zile.

Viața — nepăsătoare la dureri și lucruri — se va scurge pe același drum ca și până acum. Numai amintirea se va întoarce înapoi, pe sub umbrare de brazi, la șopot de isvor, sau spre nisipul fermecător al plajii.

Orașul ne va primi cu aceeași larmă obișnuită, cu aceiași prietenii legate în fum de cafea și ficcare ne vom relua vechea și mohorăta ocupație. Drumul de peste vară, parcă nici nu l'am făcut cândva, parecă ni l-a povestit cineva în serie lungi de iarnă, atunci când viscolul geme pe la fereastră în glasuri de răsărit și sbucium.

Toamnă, sfârșit de vacanță... Prilej de intrisare. Pregătiri de iarnă. Satele înșirate de-alungul drumurilor negre, fi-vor tot mai părăsite tot mai uitate.

Și'n singurătățile acelea, prea de timpuriu uitate de unii din noi, cu cerul ca plumbul, cu locurile negre posomorâte, cu gardurile rupte și cu porțile dela ogrăzi deschise a pustii, oamenii își vor duce necazul lor, parcă mai amar-nic anul acesta ca altădată, neștiuți și nesprîjiniți de nimeni, precum au fost de-atâția ani în șir.

Promisiuni deșarte ce nici odată nu se vor realiza. Greutățile vor fi tot mai mari, necazul fi-va tot mai amar-nic, și descurajarea va crește zi după zi.
Trei luni de vacanță, trei luni

de răgaz, de liniște, întreruptă doar de câteva știri cari ne-au ajuns târziu de tot și ne-au dat prilej de discuții.
În Bucovina sătenii s'au agitat anul acesta; în Maramureș focul a mistuit aproape jumătate dintr'un oraș, și a dat prilej la discuții și reclamații, care din nefericire au ajuns și peste hotare; La Galați (orașul incediilor) vara aceasta focurile s'au ținut lanț; în București la fel; în Dobrogea s'a descompert firele unui complot comunist, iar în Cadrilater atacurile comunistilor se fac ziua și chiar asupra autorităților.
În timpul vacanței s'a încercat un atentat asupra unui subsecretar de Stat; atentat care a dat loc la discuții largi de presă, la un proces al unor studenți Macedoneni, și la arestarea președintelui „Gărzii de fier”.
Viața politică s'a scurs în liniște. Doar venirea D-lui Titulescu în țară la începutul lunii August, a provocat întrebări și nedumeriri; în capitală s'au făcut alegeri comunale la două sectoare. Într'un timp când aproape mai mult de jumătate din alegătorii lipsiau. În schimb am avut anul acesta o intensă viață culturală, în mai multe localități, desfășurată de personalități cu renume în viața noastră culturală.
Pentru universități libere și-au ținut cursurile la: 1) Văleni de Munte, unde Profesorul și îndrumătorul N. Iorga, desfășoară atâta muncă — 2) la Baicic unde tânărul și harnicul președinte al universității libere „Coasta de Argint” a reușit să facă în cinci ani, ceace oficialitățile n'au făcut în atâta timp, — 3) la Mangalia pe ruinele vechiului oraș Callatis oraș vizitat mult de pictori. unde s'au ținut cursuri de universitate ce poartă numele celui care-a fost Vasile Pârvan — 4) la Mănăstirea Neamț din Moldova unde o seamă de prelați ai bisericii noastre au ținut cuvântări pline de interes. Mai trebuie amintit Brașovul unde căjiva cărturari au ținut cursuri la școala normală de conducătoare — M-reă Horezu (Vâlcea) Piatra și Neamț unde au fost tabere și adunări de cercetări și cercetăze.

Negreșit că au mai fost și alte localități unde a fost viață culturală demă de toată lauda. Dar noi le-am arătat pe cele mai însemnate.

G. I. MARINESCU

CUGETARE

Se credea că a murit religia la lumina adevărului științific, și nici odată adevărul concepției religioase — tocmai rezidând în imperfecțiunea inteligenței noastre de a prinde și înțelege dincolo de datele imediate ale conștiinței, — n'a apărut mai limpede și mai necesar.

ION FOȚI.

RUINA MĂNĂȘTIRII PÂNGĂRAȚI-NEAMȚ.

Ni se părăginesc Mănăstirile din ținutul Neamțului. Străinii au pus stăpânire pe averea Mănăstirii Pângărați, în ziua de 16 Mai 1924. Cu toate acestea, d. medic N. Vlădescu, Șeful Sanatorului Biserici — probabil protecțiunilor politice — stăpânește grădina schitului și ci-mitirului Pângărați în ținutere de 32 Ha., iar locuințele mănăstirii, sunt puse sub custodia unei femei pe care o plătește în numele Spitalului Biserici — cu 2.500 lei lunar. Cu ce drept stăpânește d. medic Vlădescu această avere? Bisericiu schitului se dărâmă. Prin acoperșul ei străbate ploaia, iar personalul mănăstirii, care locuiește într'o chilioară umedă, moare de foame. Egumenul mănăstirii Pângărați, Părintele Lupăscu — așa mi se pare că-l cheamă — trăiește o viață necăjită și istovită de sărăcie și supărare, pentru că averea mănăstirii este folosită de străini. Se prăpădește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a voevodului Alexandru Lăpușeanu și călugării mor de foame! Nu se cutremură nimeni? Să se limpezească această afacere. La Pângărați ce este? mănăstire, spital, castel pentru doamna unui ofițer? Ce rost mai are egumenul, când medicul N. Vlădescu stăpânește averea mănăstirii? Ce zic : Sf. Mitropolie a Moldovei, consiliul central bisericesc, comisia monumentelor istorice, comisia de cercetare a monumentelor istorice a vo

Cultul creștin ortodox

Utrenia sau Otrina își are originea dela cuvântul grecesc „Ortos“ cari înseamnă serviciul divin care se servește dimineața. Utrenia se mai numește și mănecandă. Acest serviciu divin este introdus în biserica creștină foarte de timpuriu.

Utrenia preînchipuie nașterea Mântuitorului care a isgonit negura întunericii mulțimii Dumnezilor păgânești, după cum soarele prin ivirea sa, isgonește întunericii nopții și negura ce acopere viețuitoarele de pe pământ. Cea dintâi rugăciune, după binecuvântarea preotului se face pentru toată lumea și pentru stăpânirea lumescă, după cum ne îndeamnă sf. ap. Pavel în Epistola către Timotei. „Deci te îndemni, să faci cereri de rugăciuni, de mijlocire și mulțumiri pentru toți oamenii care sunt în dregătorie“ (Tim. 2, l. 2).

„Slavă, întru cei de sus și pe pământ: pe ce între oameni bună vorire“. Aceasta reamintește cântarea ce sfinții îngeri au cântat la nașterea Mântuitorului. Cei șase psalmi care se citeșc, închipuie starea noastră păcătoasă și nădejdea în îndurarea lui Dumnezeu. Cele 12 rugăciuni pe care le citește preotul în legătură cu conținutul psalmilor înseamnă mărturisirea păcatelor noastre.

„Sedelele împreună cu citirea catismelor au însemnătatea de cuvântări învățătoare pentru popor. În timpul acesta creștinii pot stătea în strane. Prin cântarea psalmilor noi cerem dela Dumnezeu să ne miluiască mai mult din milă decât merităm după faptele noastre. Antifoanele sunt scurte cântări de laudă.

Polileul „La Râul Vovilonului“ semnifică plânsul omului robit în țară străină și marea iubire de patria lui. Cântarea, ceace este mai cinstită decât Heruvimii“ este o cântare profetică și teologică, sfântă și mai aleasă decât toate. Ea ne vestește nașterea feciorească și este ordăuită în onoarea Maicii Domnului. În timpul acestei cântări creștinii să se scoale din strane și să se dea jos. Svetelna sau luminăda, este o invocație către D-zeu, de-a ne trimite lumina sa. Se mai numește așa fiindcă atunci se aprind luminile la policandre și la sfeșnicile împărătești.

Prin cântarea „Laudelor“ care este întemeiată pe conținutul psalmilor 147, 149—150 invităm în-

treaga făptură ce împreună cu noi să cântăm facerile de bine ce Dumnezeu a făcut întregii făpturi creștine și pământești. Prin ictenile pe care le zice preotul din altar ne rugăm lui Dumnezeu pentru a ne asculta toate cererile de bine pentru mântuirea sufletului nostru. Canonul zilei este regula sau norma care și-o păstrează serviciul divin, însuș cuvântul „Canon“ înseamnă regula — normă — dreptar. — Organismul unui canon se compune din 9 ode, după numărul celor 9 cete îngerești. Fiecare odă are mai multe tropare, primul numindu-se „irmos“ legătură. După cântarea laudelor se cântă „doxologia“, mărire întru cei de sus lui Dumnezeu — . . . prin care se aduce laudă și mulțumire lui Dumnezeu pentru lumina zilei ce ne-a răsărit și pentru lumina credinței prin care ne-am făcut fii ai lui Dumnezeu. Câteva mai bine. Câte un salut grațios, un zimbet și chiar era un deget la gură nu lipsia. Iisus Christos, și toate iconile păreau niște tablouri așezate de mult acolo, pe care cunoșcându-le preu bine, nu-i mai interesau.

Incepul corul. Puțin câte puțin, părea că suflătele lor se duc și la acea credință sfântă și pioasă. Căpiva ochi care mai înainte se uitaseră cu — înțelesuri — acum priviau în spre altar; alții se uitau în jos, și chiar câte o batistă fină ștergea pe furis câteva lacrimi. Domni erau și ei triști văzând

Ca și o pasăre, care nu-și mai găsește dumberava ori zăvoiu unde a cântat adinioară și el n'achinat fruntea sa amară, dintre rânduri alese, s'a dus! . . . S'a dus! . . . Pe patul de suferință s'a săbătut, s'a luptat cu moartea mult, ne știut, ne cercetat nici măcar d'aceia cari-d'atătea ori dela lumina rampei, aplaudaseră pe când el era: Frunțașul scenei românești. Lume! . . . Aristide Demetriad, a rămas, până la ultima clipă a vieții sale, deși istovit la corp, întreg la minte. Mi'nchipuiesc că artistul, deși nu mai putea grăbi pe scenă, gândul lui se tot urca până la sferile luminilor tainice ale artei adevărate, sublime; lumini cari încălzesc și aprind sufletele omenești. — Cât ar mai fi voit, cu glasul lui fermecător, să cânte să ne încante, dar și el cântă de curând: Cântecul sfâșietor al lebedei ș'a-șe se duse dintre rândurile alese. . . Se duse pe vecie! . . . S'a dus ca și Grigore Manolescu, Iulian, Aristide Romanescu, Charlota Leria, Elina Teodorini, ca și Leonard, ca așași alți artiști a căror țărână, zace 'n cimitire: zace copleșită de bălării și dată cu totul: Tristei uitări! . . . Morminte uitate! . . . O și multe mai sunt înăpădite de ducă, în cimitire, multe, multe ale celor cari-în lume se jefiră pe altarul artei! . . . Morminte d'aurite! . . . Multe mai sunt în cimitire, multe, ale celor cari se jefiră pentru stomah! . . . Era frunțașul între frunțași, Aristid Demetriad, era talentat,

Pr. Dem. I. ILIESCU

Ce suflete mari la oameni mărunți! și dimpotrivă.

Un număr mai vechiu din ziarul Libertatea din Orăștie (nr. de Crăciun 1925 ne îmbie să scriem aceste rânduri. Dăm acolo peste faptele unui român din Sebeșul-Săseș, d. Nicolai Tecău (o mai fi trăind?) așezat de o bucată de vreme în America. Făcând acolo oarecare avere nu s'a mîrginit să se îmbuibă cu dăns, ci o face de folos și fraților săi. Domnia sa a rămas plin de dorul de a sluji pe frații săi de departe prin darurile învățăturii. De acoia face toate hupurile de a îmbia și pe alții să cunoască scrisul cel sănătos și să-l citească.

În acel an, 1925, a plătit 5 abonamente la foia Libertatea,

ca să fie trimisă în America și a plătit 200 de numere ale foii de Crăciun a numitului ziar, pentru ca ele să fie împărțite în popor de zilele Nașterii Domnului. La aceeași dată, a dăruit 10,000 de lei pentru copiii orfani din Sebeș. Pentru Căminul Cultural din Iași, a strâns 38,000 de lei, din care 10,000 au fost dați numai de domnia sa. Când citim acestea, ne gândim la atâția alții, oameni cu mai multă învățătură, care nu-și plătesc abonamentul la aceeași foaie a noastră, și la autorități (între ele, și ministere) care-ți sunt datoare zeci de mii de lei și nu-ți plătesc

Arhim. SCRIBAN.

IN BISERICA

Era vară. Frunzele pomilor înverși străluceau la lumina fierbinte a soarelui. Aerul era cald și oamenii treceau alene pe străzi. Piețele orașului erau mai puțin populate și mai triste. Automobilele zburau repezi, doar ele mai păreau că nu știu nimic despre căldura înăbușitoare a veri.

În biserici ardeau lumânările de ceară și aproape întotdeauna erau tot pe sfârșite. — Le taie în două, și așa le pune, ziceau gurele rele câteodată. Poate că aveau dreptate și acei cari vorbesc prea mult și de toate.

În una din bisericiile din centru orașului, unde se ducea de obicei lumea cea mai bună, în această Duminică era plină de credincioșii de o clipă. Într-o parte stăteau doamnele și în alta domni. Toți se uitau unii la alții și păreau separați, tocmai pentru a se vedea mai bine. Câte un salut grațios, un zimbet și chiar era un deget la gură nu lipsia. Iisus Christos, și toate iconile păreau niște tablouri așezate de mult acolo, pe care cunoșcându-le preu bine, nu-i mai interesau.

Incepul corul. Puțin câte puțin, părea că suflătele lor se duc și la acea credință sfântă și pioasă. Căpiva ochi care mai înainte se uitaseră cu — înțelesuri — acum priviau în spre altar; alții se uitau în jos, și chiar câte o batistă fină ștergea pe furis câteva lacrimi. Domni erau și ei triști văzând

că nu-i mai bagă nimeni în seamă. Deodată se făcu tăcere. O emoție străbătu prin inimile tuturor și unele persoane se strângeau în-grozite, iar altele căutau să se desprindă unele de altele. Cu pașii grăbiți, și îmbrăcați numai în negru, intrase o doamnă. Salutase zîmbind fără de a băga în seamă că i se răspunde de undeva, sau nu. Se duse drept în fața altarului. Acolo se opri și vru să aprindă o lumânare. Nu putu însă și un om de serviciu o ajută grăbit. Incepu a plânge. Hohotele ei străbătură prin toate inimile și rari erau acei cari să nu-i împărtășească lacrimile. Căzu în genunchi și își rezema fruntea-i palidă de margina iconel.

Incet, incet, corul începu din nou, și acea muzică pioasă părea că o trezește din durerea ei. Se ridică grăbită și salutând iarăși la dreapta și la stânga, fugi aproape din biserică.

— Chirie, tmi face atât de rău — nebuna — asta, pentru ce nu o închide într'o casă de sănătate, nu înțeleg, spuse o doamnă, dându-se în mod discret, cu rouge pe buze.

— Nu face nici un rău, eu m'am obișnuit cu ea, îi răspunde doamna care fusese întrebată. Doctorii cred că — biserică — credința — o vor vindeca. Câte odată mi se

pare că își dă seama de unele fapte, care nu ar trebui să le facă, și atunci fuge, cum a fost astăzi d. ex.

— Ei așa, nu cred.

— Ba da. Sunt convinsă că religia și credința o susțin și o va vindeca cu timpul. Sunt atâtea cazuri. . . .

Corul începu din nou și mai trist. Lumânările de ceară erau pe terminate, iar mirosul tămăel înlocui parfumurile de pe rochiile cocoonelor.

— Chirie, să mergem: nu-ți imaginezi cât mă plictisește acest miros. Nu pot să-l sufăr.

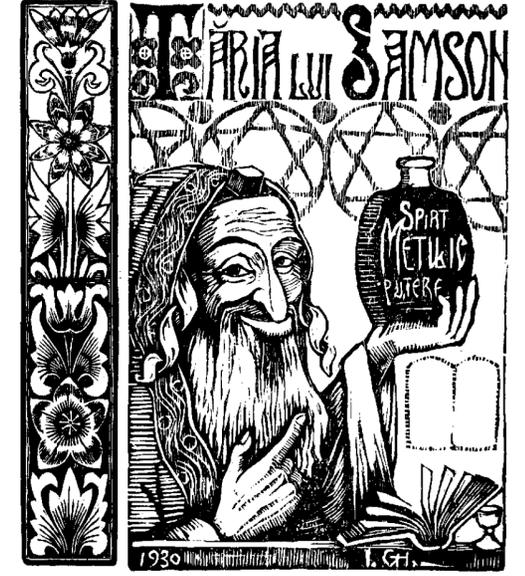
— Mie tmi place, dar dacă vrei tu, plecăm.

Politică — întâlniri — rochi — intrigi — totul tești din biserică, doar numai acele licoane sfinte rămăseră prinse de pereții reci și învechiți de vremuri. Preoții își scoaseră și ei hainele sfinte, iar slujitorii stingiau ultimele lumânări cari mai ardeau.

— Doamne Dumnezeule! . . . După cum l-ai luat mințele, ca să nu mai știe ce este durerea, l-ai și zilele — se rugă un preot, scoțându-și haina sfântă, și apărându-i în minte — doamna — care nu lipsia niciodată din biserică lui

MARIA S. PALLADE — GALAȚI

PROPAGANDA ANTIALCOOLICA

A căzut masca

CINE SUNT ȘI CE URMĂRESC ADVENTIȘTII?

Ediția II-a, cu titlul de mai sus a d lui Constantin Oatu fost adventist timp de 22 ani, a trezit mult pe bieții adventiști naivi, chiar făcând răsăvritri, pentru luminarea celor adevărite. Și este bine, că atât d-l Oatu cât și cei în drept, să trimită această binefăcătoare carte, în toate centrele molipste de asemeni sectanți cari nu sunt altceva, decât o baghetă a vrășmașului din afară, care caută să ne distrugă tot ce avem noi mai scump „Credința Ortodoxă“ salvatoarea noastră din toate timpurile grele. Probe evidente, le avem destul de clare în cartea d-lui Oatu cât mai ales le vedem noi aici, ce avem sectanți împrejurul nostru. Cum se poate zice, că acești sectanți să fie buni Români, bunii apărători ai gliei acestia strămoșii în vremuri de restriște, când ei de pe acum dau probe de bolșevism! Să mă justific, cu toate că o vorbeste și d-l Oatu într'un capitol aparte. De patru ani și ceva de când profesz în satul Bordești R. Sărat ca învățător și preot, eu n'am văzut un adventist la vre'o serbare a satului, cu caracter național! Mai mult: Chiar pe copiii de școală ai lor îi opresc, sub motivul, că merg cu toții la biserică pentru oficierea tedeumului.

Oare nu simțim românește și creștinește? Am ajuns să ne vindem credința ca luda pe Hristos, pentru arginți?! Înalte instanțe judecătorești, să ia firul în cercetare. D-l Oatu, să fie la dispoziția acestora pentru lămuriri, completându-se cu noi aceia ce trăim în mijlocul lor și le vedem totul. Masca a căzut, zice d-l Oatu: Apoi să se vadă sub acea mască cine a hojit cine s'au împărțitși la excocheria românească și vinoavași să meargă la întuneric. Iar țărănilor români, cari sunt majoritatea în mreșile acestora, să li se destupe mintea, căci azi de greșeala ce-o au, nu-s vinoavași.

De când este lumea Olimpu nu s'a putut dărma. Drumul către el este însemnat din vreme pentru cei aleși. Intre noi însă ei trăiesc ca vitregi, trăiesc ca străini. — Simfonia amintirilor duioase, începe după moarte, dar ce mai înțeleg ei atunci? Harpele Eliene poate să le-asculte ei, că lumea dincolo, dar oare vindeca-vor ele ranele urâtului, ale desgustului, ale muncii istovitoare, până s'ajungă, cel ales, în Olimp? . . . Piticii șgărie, șgărie piramidele. Clăntănesc, clefetesec, până și 'n jurul moaștelor sacre ale aleșilor, bărfesc lângă coșciuge, dar piticii rămăseră tot pitici și Demetriade, luminat de Gloria eternă, unde e așezat, surăde și d'acolo de micimea lor.

IOAN CREANGĂ

DESTUL

Neobositul gazetar, D-l Leontin Ilescu, despre a căruia anchete în Bucovina s'a mai scris în ziarul nostru de către confratele Gh. Marinescu, într'un număr anterior al „Universul“-ui ne dăvălue o situație revoltătoare de celeași meleguri unde colindăși cercetează cu multă griji.

Dând la iveală un raport înaintat de către Dirigintele școlar Danciu către Revizorul școlar al Jud. Storojineț ne dovedește fără putință de desminte, obrăznicia-vinovată nepământului acestui Domn plătit cu banii românești.

Acest „purtațor de factă“ a considerat, cu ocazia recensământului școlar, pe toți părinții elevilor cu pronume românesc țigani și pe țigani, români. Și cum tot acest Domn consideră comuna minoritară introdusă—cu dela sine putere—ca materie de studiu și limba ucrainiană.

Știu însă, astăzi, că spiritul de îngăduință și împăciuire ce l-am pus în joc pentru armonizarea intereselor neamurilor conlocuitoare pe pământul acestei țări este grosolan și cu rea credință pământ de oameni de teapa celui de mai sus.

Acolo, în Bucovina păstrătoare a oaselor marelui Domn Ștefan, românismul e'n primejdie. Oameni plății de noi încearcă să distrugă înfăptuirea unor jefte și trudnice strădăni, înfăptuire pe s'a născut în virtutea onore pe multă vreme nesocotite drepturi istorice.

Am ajuns prea departe pentru a mai crede în minunea viselor feciorelnice de primăvară. Evreimea să le strigăm, neobrăzătorilor, puternic și de urechile li s'or sparge, să nu ne'nduoșăm: — Destul!

Plățiți abonamentul

Dintre rândurile alese

LUI AR. DEMETRIAD.

era aprig muncitor în ogorul steric al artei noastre naționale, nobil în gest ca și 'n caracter.

Artistul muncea, muncea fără preget, fugea de vanitatea și de laudele goale ale fățarnicilor, în singurătatea eului său trăind s'în plelea singurii:

Coroana nemuririi; pe când în umbră foiau, foiau piticii, foiau zălii, foiau . . . De câtă invidie, de câtă hulă, de câtă banalitate s'o fi isbit artistul între culise! . . .

Cine știe dacă nu, ființa lui, deja delicată prin firea ei, nu s'o fi zdrobit, și din această cauză, mai nainte de vreme. — Cine știe dacă artistul nu s'a sfărâmat ca un clopot care, ani și ani, a bătut: Ceasul redeșteptării pe scenă, a răsunat până ce toți din România-Mare au înțeles că:

Arta e'n sufletul omului și ori se naște cu ea, ori e forțată ș'a-tunci se topește în laudele goale și banale ale ziarilor și ale clicei de adulatori! — Lipsa de muncă și mai ales de talent, face ca protejații și parveniții din teatrele noastre, să țeaș 'n umbră multe merite, care desgustă pe cei aleși, face ca arta să lăncezească la teatru.

Mă gândesc la acest nobile artist care, având atâtea daruri dela D-zeu și care a știut, cu glasul și cu talentul lui, să ne înalte atât de puternic sufletele, cugetând la atâtea, la atâtea lupte, ale piticilor, spre a mînji aceia ce nu se poate întina: Gloria, care nu se stinge, nu se întuneacă ci doar pune pe om alături de D-zeu, ca și el fiind eternă, l'o fi mîngăiat

l'o fi făcut să uite acela ce a'în-tâmpinat aici între noi.

De când este lumea Olimpu nu s'a putut dărma. Drumul către el este însemnat din vreme pentru cei aleși. Intre noi însă ei trăiesc ca vitregi, trăiesc ca străini. — Simfonia amintirilor duioase, începe după moarte, dar ce mai înțeleg ei atunci? Harpele Eliene poate să le-asculte ei, că lumea dincolo, dar oare vindeca-vor ele ranele urâtului, ale desgustului, ale muncii istovitoare, până s'ajungă, cel ales, în Olimp? . . . Piticii șgărie, șgărie piramidele. Clăntănesc, clefetesec, până și 'n jurul moaștelor sacre ale aleșilor, bărfesc lângă coșciuge, dar piticii rămăseră tot pitici și Demetriade, luminat de Gloria eternă, unde e așezat, surăde și d'acolo de micimea lor.

Arta e'n sufletul omului și ori se naște cu ea, ori e forțată ș'a-tunci se topește în laudele goale și banale ale ziarilor și ale clicei de adulatori! — Lipsa de muncă și mai ales de talent, face ca protejații și parveniții din teatrele noastre, să țeaș 'n umbră multe merite, care desgustă pe cei aleși, face ca arta să lăncezească la teatru.

Mă gândesc la acest nobile artist care, având atâtea daruri dela D-zeu și care a știut, cu glasul și cu talentul lui, să ne înalte atât de puternic sufletele, cugetând la atâtea, la atâtea lupte, ale piticilor, spre a mînji aceia ce nu se poate întina: Gloria, care nu se stinge, nu se întuneacă ci doar pune pe om alături de D-zeu, ca și el fiind eternă, l'o fi mîngăiat

Arta e'n sufletul omului și ori se naște cu ea, ori e forțată ș'a-tunci se topește în laudele goale și banale ale ziarilor și ale clicei de adulatori! — Lipsa de muncă și mai ales de talent, face ca protejații și parveniții din teatrele noastre, să țeaș 'n umbră multe merite, care desgustă pe cei aleși, face ca arta să lăncezească la teatru.

Mă gândesc la acest nobile artist care, având atâtea daruri dela D-zeu și care a știut, cu glasul și cu talentul lui, să ne înalte atât de puternic sufletele, cugetând la atâtea, la atâtea lupte, ale piticilor, spre a mînji aceia ce nu se poate întina: Gloria, care nu se stinge, nu se întuneacă ci doar pune pe om alături de D-zeu, ca și el fiind eternă, l'o fi mîngăiat

De când îți cetim „Fuior“-ul, Nu ne-ai dat nici un model; Răscuindu-l cu tot zorul, Te'ncurcași mai rău în el.

A tot toarce la fuloare Asta-i meseria mea, Vreau model de-mi dai mă bucur, Dar chiar de la „D-ta“.

FILOFTEIA COCLEANU

JEAN BEUSARDE

FLOAREA REGINEI

— EDELWEIS — trad. de D. I. DOGARU

Pe întinsul unei câmpii cu iar-bă, printre floricele cu mii de fețe, creștea o mică floare albă, așa de albă că părea, mai degrabă, un fulg de zăpadă uitat în largul câmpiei mărețe.

Stă floarea scaldată în lumina soarelui, privind gânditoare spre îndepărtatul ghețar acoperit cu zăpezi eterne.

— Cât de trist, trebuie să fie, să-ți petreci viața pe acea înălțime, gândea floarea. Cât de mult îi plăcea pe micii fulgi de zăpadă singurătate!

Florile, surorile ei, radeau de această mișcătoare compătămire.

— Ha, ha, ha, își scuturau parfumul lor suav: Ce câștigă plângând tristețe zăpezi? Fulgii de zăpadă nu sunt deloc prietenii noștri; ei neucid cu sărutul lor înghețat...

— Poate sărutul lor e rece pentru că sunt așa de triști și reci ei însăși! Pe ei n'are cine să-i iubească sărmanii fulgi de zăpadă!

— Veți fi vrând, poate, să mergi să-i mîngâi, adăugau sonor florile gurege.

Floarea albă nu le spusese nimic, căzând pe gânduri.

— Iată că iarna trimetea răvașe de sosire prin acele părți. Florile fricoase lăsau una după alta să le alunece la pământ petalele pentru a le pune din nou cu venirea primăverii.

Floarea noastră nu voi să-și desbrace haina; ea dorea să știe dacă într'adevăr fulgii de zăpadă erau ei așa de nenorociți pe cât îi credea.

— Și îmbracă petalele într'o blană groasă albă și aștepta cu resemnare iarna.

Fulgii cădeau încetșor învesmântând câmpia cu o rochie albă argintie. Se așezară ușor pe corola florii albe ca niște fluturări poșosiți din sbor, vorbindu-a cu voce scăzută:

— Cum se face, dragă floare, că numai tu ai rămas să ne aștepți bine voitoare, în loc de a-ți desbrăca petalele ca celelalte surori ale tale?

Ea le răspunde:

— Dragi fulgi de zăpadă! am voit să vă văd. Am admirat atât de mult ghețarul din fața mea și nu cred că rochia mea face parte din mărgețul său înfloriu. Și pentru asta, poate voi nu mă îngroziți ca pe celelalte flori, surori ale mele.

O tristeați de moarte mă învălăue când văd așa de trist căzând pe câmpii ca suflătele unor fluturări albi.

— Floare albă, floare albă! câtă fericire pe noi de a fi iubiți de o mică floare!

Avea-vei tu curajul, pentru dragostea ce ne porți, să te ridici până la ghețarul de sus?

Vai, e atât de urât, atât de trist că fluturii nu vin să ne vadă, iar pasărea care calcă pe la noi scoate câte un țipăt de desnădejde, coborând cu gândul către valea încântătoare.

Câte odată, pentru a mai pune capăt tristeței ne lăsăm pe pământ; dar cu venirea noastră pasărea amuțește, floarea se ofilește. Noi aducem dezolarea locului unde trăim.

Când razele strălucitoare ale soarelui se joacă deasupra noastră, veselia lor ne ucide și ne topim încet mai triști ca nici odată. . . . Atunci pasărea începe să cânte, câmpia înverzeste, floarea se deșteaptă, își deschide corola și murmură vesel:

— Slavă Domnului! rătăcioasa iarnă s'a dus . . . pe când vouă vi se topește inima de durere, lacrimile se preschimbă în mici părăiașe care se pierd spînșând în adâncimi. Te-ai îndura tu scumpă floare să lași locul tău încântător pentru a merge acolo sus în singurătatea noastră?

— Vreau să încerc, zise umi mica floare și porni la drum. . . .

Trecu mai întâi pe sub brazii înalți prin care noaptea mergi destul de bine; se vedea printre arborii întunecați sclipirea stelelor reci, luminând ghețarul. Dar curând vântul prea rece împedecă brazii melancolici de a-și mai înținde brațele înghețate.

Vântu-i sparge în două și floarea nu mai întâlni în cale decât rezistența pinilor care țin cu rădăcinele lor trancic mîrginea prăpăstiei pornită spre bășuire.

— Ce cauți așa de sus o întrebară ei? nedermeriți că găsesc atâtea îndrăzneală la o gîngășă floare.

Iată noi nu stăm de dragul nostru în acest loc primejdios, ci numai pentru a vă apăra pe voi flori! din vale, pe care v'ar distruge bolovanii. Pe noi numai datorie ne ține aici; dar tu pentru ce te primejduiești la frig și la moarte?

— De ce? răspunde mica floare. Pentru că fulgii de zăpadă, depe

ghețarul de sus, sunt așa de triști!

Ei m'au rugat să vin la dănsii, dacă aş avea curaj și eu încerc să le fac această plăcere, fie că ar trebui să pier.

— Dacă ai o datorie de îndeplinit, un scop sacru de atins, du-te; ziseră rece pinii; și simțind că uraganul se apropie își ziseră unii altora: „Țineți-vă bine!“

Mica floare albă, tremura din tot corpul de groază, văzând furia torontului pornit către vale.

Gheața, bolovanii, stânci, cădeau toate clae peste grămadă.

Pinii văjăiau gemând. Unii fură nedumeriți. Totuși uraganul oprit din drumul său năprasnic și bieții pini —eroi murind — murmurau cu bărbăție:

— Bine că am scăpat florile din câmpie.

Mergea mereu înainte cu gând bucueros de a fi utilă celor necăjiți, încălzindu-și petalele la gândul facerii de bine.

Fulgii de zăpadă o îmbărbătau sburând în jurul ei, murmurând: vino, vino, ah, vino cu noi!

Ajunseră în țara tăcerii eterne. Aerul era așa de curat, cerul așa de albastru; dar nimic nu se auzea în această parte: nici albină, nici fluturi pentru a încerca florile, nici cântec de pasăre, nimic decât tăcerea câmpiei de arginți întinsă cât puteai cuprinde cu ochiul.

Abea atunci pricepu floarea că pentru a isgoni tristețea fulgilor de zăpadă trebuie să-și împartă singurătatea cu ei.

Venirea ei îi încurajă pe micii fulguroși. În curând se simți și ea veselă, străbătută de o bucurie lăuntrică ce o simt numai acei care trăesc pentru alții, uitându-se cu desăvârșire pe ei.

Iar cei care străbat culmile cărunte ale vârfurilor cu zăpezi eterne, găsesc o mică floare cu petalele catifele albe pe care o numesc edelwaiss sau floarea reginei.

Cărțile sunt prea scumpe!

Oricărui fi este de folos o carte. Plugarului, fi trebuesc cărți privitoare la buna gospodărie, agricultură, apicultură, poezii, povestiri, etc. pe lângă lesul său. Femeia are nevoie de cărțile în care să găsească lucruri folositoare ca: gospodărie, morală, poezie, educație. Elevilor din cele două grade de învățământ, pe lângă materia prevăzută de programă, le mai trebuesc și cărți de literatură și alte auxiliare învățământului. Cărturarii de la sate are nevoie de cărți, din care să-și completeze cunoștințele, adoptându-se și noul fel de traiu atât el cât și aceia ce-l înconjoară și sunt puși în paza sa. Un meseriaș are nevoie de o broșură instructivă și pe lângă lesul său. Un profesionist fărăși are nevoie de cărți. Și nimeni oricel știutor de carte are nevoie de cărți. Ce ne facem căci în ziua de azi, cărțile sunt prea scumpe! Dar, credem că ar face, căci de hărta scumpă, tiparul scump și câte și mai câte tot scumpe! Înșă, pe unele locuri prea scumpe. Da scumpe! Vream într'una din zile să cumpăr un volum de un autor însemnat 150 lei! Alta 200 lei. Alta 80 lei! Alta cu câteva zeci de file una sută patruzeci de lei și pe care o citeam în câteva ore! Să mai iau încă una cu 200 lei, unde mă scoate? Bani sunt cam rari pe unele locuri, iar în altele sunt asvârșiți cu nemiluita prin stațiunile balneare din străinătate, iar noi nu putem să ne mbogățim nițelșu mîntea cu o lectură! Dar bietul sătean, care vinde banii de grân cu 30-40 lei, cum vedeam mai zile trecute? Nu-i vorba avem și cărți ieftine. Așa sunt cele editate de domnul profesor universitar I. Simionescu, în biblioteca „Cu-

noștințe Folositoare“. Astra din Sibiu scoate iarăși broșurele folositoare și pe un preț mai modest. Apoi, pare-mi-se, editura diecezană de la Arad! Dar acestea cred că nu sunt în măsură a'ndestula lumea dornică de lumină! Acestea și chiar altele tipărite particulare nu sunt suficiente pentru îndestularea sufletelor nesățioase de cultură! Dar cărțile elevilor? Se plâng părinții elevilor pe toate drumurile și mai ales cele de curs secundar și universitar. Avem casa școalelor la București, pusă sub aripa Ministerului Instrucțiunii care ar putea să ne fie de folos cu cărți mai ieftine și de autori aleși. Am cerut pentru școală și mi-s'au dat cărți de cari nu m'am putut folosi. Am cerut catalogul să-mi aleg și eu câteva, dar în zadar. Acum ni s'a înființat în țară „Direcțiunea culturală sub conducerea d-lui Liviu Rebreanu. Am vrea să-i vedem roadele! Oare această instituție de „cultură a poporului“ ar avea mai mari realizări de fapte bune decât Casa Școalelor? Aceste din urmă, nu zic, a fost o mână dreaptă poporului. Înșă, se vede de-acum că și aici are să fie mai multă vorbărie decât fapte, căci așa e'nvățat Românul nostru: vorbă și iar vorbă, dar treabă puțină. Vedem însă sacrificiul unor persoane ce tipăresc ziare și reviste penru popor, și cari așteaptă abonamentul în restanță pe ani de zile. Acesta este un adevărat sacrificiu! Editurile au ridicat prețul la cărți, de nu putem să ne alimentăm cu cele necesare. Vedem cu toții că avem nevoie de cărți mai ieftine, căoi sunt prea scumpe!

IOSIF N. DUMITRESCU — BISTRITĂ

Colectia „Culturii Poporului“

Folklor medical român.

Descântec de speriatu.
(Com. Belle, jud. Constanța).

„Ilie sântu, sântu ilie, ce umbrași și vă plimbați! Inima lui... s'o speriați! Maica Precista scară d'argintiu făcea, pe tărâmu se lăsa dă mâna dreaptă mi-l lua, în slava cerului îl ridică, să rămâie curatu, luminatu, ca maică-sa ce l-a lăsatu.“

Leac contra erniei (surpăturii).
(Com. Brabova-jud. Dolj).
Se arde în foc un nod de brad, se pisează cu muchia securii, se pune apoi într'un pahar de apă și se bea de către bolnav stănd pe scara podului, zicându-se de 3 ori:

„Nu gust gustatul
Și-mi gust leacul“
sau:

se pune într'o oală de pământ și se fierbe înăbuș până seacă jumătate, o litră de vin roșu, o litră de țuică, rădăcina de leuștean, de ismă, de cimbru; tămâie și aiasmă.
Din această fierțură, bolnavul bea în fiecare zi câte un păharel.

Contra frigurilor.
Bolnavul intră în cotețul găinilor cu o ulciică cu apă în care s'a pus troskot (iarbă Sf. Ion); închină oala spre cele 4 puncte cardinale și apoi toarnă conținutul ulciice în cap.

Sau:
Bolnavul se duce la o apă curgătoare și se confundă de 3 ori, având pe cap o coroană de spiriși (o burueană care crește pe prundul răurilor, cu frunzele mici și crestate și cu florile mărunte de culoare albăstrie) și cu un dovieac crud. A treia oară i se dă drumul dovieacului și dacă dovieacul nu se oprește, bolnavul se va însănătoși.

Sau:
Se descântă înțepându-se cu usturoi cu un ac și într'o ulciică cu apă mestecându-se cu un fir de mătură: „Friguri țigănești, urșărești, nătoești, friguri rumânești, porcești, șarpești, căinești, ovreiești, nouăzeci și nouă neamuri de friguri, să fugă, să se ducă. Cu ac v'ă înțepai, cu limba v'ă descântai, din... (cutare) v'ă depărtați și rămase... (cutare) curat, lu-

minat, ca argintul strecurat, cum Maica Precista l-a lăsat.

Usturoiul se pisează și se unge bolnavul, iar apa se bea. Firul de mătura, cu care s'a descântat, se dă pe o apă curgătoare zicându-se: „Nu se duce firul, ci se duc frigurile mele“.

(Culese de D. Diaconescu-Dăești, din jud. Vâlcea. (de la femeie din com. Dăești și Popești, jud. Vâlcea).

Descântec de frică.

Cules din com. Demircea-jud Constanța
M'am sculat Marți dimineață
Bună, sănătoasă
Grasă și frumoasă
M'am uitat să văd soarele răsărind
Și am văzut pe mama pădurii venind
Ca o scroafă găfâind
Și cum a venit cu gura m'a luat
În pământ mi-a trântit
Frica în trup mi-a băgat
Sângele mi-a supt
Oasele mi-a zdrobit
Carnea mi-a mușcat
Mănele mi-a legat
Picioarele mi-a împiedicat
Limba mi-a ncurcat
În stobor de câmăși m'a n'fășurat
Peste drum m'a aruncat
M'a făcut din om neom
A fipat și s'a vădărit
Nimeni nu l-a uuzit
Numai Maica Maria, sfânta Maria
Jos din cer s'a scoborât
Pe o scară de argint:
— „Ce țipi? Ce te vâdărești?“
— „Cum n'oi țipi și nu mă voi vâdă
Că m'am sculat bună sănătoasă
Grasă și frumoasă
Să văd soarele răsărind
Și-am văzut mama pădurii
Ca o scroafă găfâind
În gura m'a luat
Jos că m'a trântit
Frica în trup mi-a băgat
Mănele mi-a legat
Oasele mi-a zdrobit
Carnea mi-a mușcat
Picioarele mi-a mușcat
Limba mi-a ncurcat
„Nu țipi, nu te vâdăre
Că n'oi țipi... (cutare)
Și la foc și cu tomoc
Și cu topor
Oasele s'ar desdroli
Carnea s'o desmăști
Frica din trup ț'i-o eși
Mănele s'ar deslega
Picioarele s'ar despedica
Limba s'o descurca
Cu toporul ț'i tăia
Cu tămieță ț'i măia
Cu mînăle ț'i lua
Peste mări negre-ț' arunca
Toată boala ț'i
Toată frica ț'i
Toată leitura ț'i
Din inimă, de sub inimă,
Din creierul capului,
Din sfărul nasului
Din fața obrazului,
Să rămâie curat luminat
Cum Dumnezeu l-a lăsat
Descântecul de la mine
Și leacul de la Dumnezeu.“

Material catalogat de Dr. Od. APOSTOL.

MI-E SETE

Sunt cuvinte dumnezeiești. Mântuitorul Hristos, fiind răstignit pe cruce, le-a rostit în azul celor ce-l străjuiau.
Ca om mai puțin simțea o durere sufletească mult mai adâncă, sfășietor de adâncă, aceea a urii lumii pornită împotriva luminii, a adevărului, a lui Dumnezeu.
Mi-e sete... nu de apă, ca voi să-mi dați în schimb oțet și fiere, ci mi-e sete de viața nouă, de viața voastră trăită în duhul meu, al dragostei și al păcii, mi-e sete de mântuirea sufletelor voastre...
Scursu-s'au veacuri de atunci, Mântuitorul e încă pe cruce, răstignit de noi, de viața noastră ticăloasă, de viața noastră în frățita cu mamona, de viața noastră plină de ură.
Cei din vremea acela i-au dat oțet și fiere, iar noi azi îi dăm tot cea ce poate fi mai rău: minciună în loc de adevăr, ură în loc de dragoste, război în loc de pace și Mântuitorul însetează mereu...
Mi-e sete de conducători cinstiți, răvnitori de bine, jefitori de sine, cari să conducă destinele poporului meu; mi-e sete de funcționari cinstiți, împlinitori ai datoriei, unde sunt puși; de judecători drepti, de profesori luminați, de preoți cari să-și pue sufletul pentru turma ce o păstoresc, de

tineret curat la trup și suflet; mi-e sete de adevărul și iubirea pe cari eu le-am adus lumii, din iubirea cea mare ce am avut-o pentru ea...
Și gândul meu, cerând faptele vremii, se oprește la ziua de azi. Creștinismul nostru se aseamănă prea puțin cu cea ce a voit Mântuitorul. Noi nu însetăm după adevărata viață, care veșnicește, ci însetăm după toate nimicurile lumii acesteia cari ne dau cea ce vedem cu ochii.
În zadar ne plângem căci o îndreptare a lucrurilor, a cursului vieții, nu vom avea, dacă fiecare din voi, nu vom rupe definitiv cu trecutul murdar și nu ne vom sili a trăi viața în duhul evangheliei, în duhul dragostei curate care zidește, înalță viața, o idealizează, îi arată calea și adevărul, o apropie de Hristos.
Să înținem, umili la piciorul sf. Cruci, simbolul mântuirii creștine, să ne plângem amar trecutul, să lepădam dela noi răutatea, dragostea de plăceri, nedreptatea, vorbele tari, corupția inimii, spiritul de ceartă, nerăbdarea în supărare, teama de a nu mărturisii adevărul și să ne însușim mulțumirea cu cea ce putem avea în schimbul unei munci cinstite, să ne însușim sărăcia, blândețea, lacrimile, milostenia, dragostea de dreptate, și crucea vieții ne va fi mai ușoară

de purtat, viața va fi mai rodnică în fapte bune și seța Mântuitorului de o nouă viață va fi împlinită.
Dar aceasta s'o facem toți, începând cu cel mai înalt demnitar al țării și până la ultimul plugar.
Fiecare potrivit locului ce ocupă să lucreze în spirit creștin și numai așa, căci oricine va fi acela, viața lui se termină la mormânt și blestemele unui neam îl vor acoperi fiindcă n'a știut să arie cinstie în locul de cinstie ce i-s'a încredințat.
Nu ne putem reface viața, nu putem schimba mersul spre progărire, dacă nu ne reculegem și nu pornim toți cu același gând de mai bine.
Suntem la începutul unui nou an școlar, la începutul unui an de muncă de birou, la începutul reluării activității mai vii în toate domeniile organizației unui stat; să pornim la lucru cu alte gânduri decât cele trecute, să deschidem ochii la ticăloșile de azi să ne înfrățim cu Hristos, să ne robim lui, ca să putem găsi adevărata cale de urmat.
Să însetăm și noi după adevăr, dragoste și dreptate și viața va lua alta față.

D. D. ACHIMESCU

Universitatea lberă a Asociației învățătorilor din România

Intr'o atmosferă de vâdit entuziasm se deschide în Brașov, seria conferințelor libere ale Asociației învățătorilor din România.

D. Toni președintele acestei instituții dăscălești arată în cuvinte mișcătoare de suflet: importanța cursurilor sub raport profesional și din punct de vedere al culturii generale.

Un prilej de unitate sufletească și de reconfortare fizică mai dau aceste cursuri învățătorilor.

Înșă conferințarii ce au răspuns cu multă bună voință la apelul ce le-a făcut.

D-l Simeon inspector general școlar al învățământului primar salută această plină de interes inițiativă luată de asociație prin președintele ei pentru binele învățătorului și al poporului dornic de lumină.

D-l Profesor Teodosiu, profesor de pedagogie la București ca fost învățător exprimă emoționat dragostea sa față de colegii învățători.

D-l G. D. Murgu în numele direcției Educației Poporului accentuează importantul rol al învățătorului în viața socială a unui neam spunând între altele:

„Văd în învățător jertfa, lumina, munca, dragostea. Știm că întâmpinăm în fie ce clipă piedicile spinoase în calea misiunii lui. Îi iubesc tocmai pentru jertfa lui ca pe cel mai scump și adevărat prieten al meu...“

A doua zi, D-l profesor Teodosiu într'o interesantă conferință indică înfățișarea nemulțumitoare a școlii actuale provocate de energia seacă a statului și de lipsa de muncă a copiilor.

Familia nu se ocupă. — Organele de control își exercită fără suflet rolul. Învățătorul nu e complet pregătit. Programele nu sunt adaptate necesității individualității copilului. În metodă e o dibuire. S'a căutat să se modeleze copilul după modelul nostru. Individualitatea a fost neglijată. S'a nivelat tot ce s'a găsit în copie.

Se impune să facem o individualitate din fiecare copil.

Definește diferite școli: Școala interesului dezvoltă interesul, crează, activează. Școala vieții prepară pe om pentru viața realității, indică programe mai apropiate de viață; deci mai utile.

Școala pe măsură ține seamă de individ, de starea psihică și fizică a copilului. Ea corespunde mai multor nevoi de azi.

Selecțiunea joacă mare rol în viață.

Se impune dar să cunoaștem aptitudinile, predispozițiile, talentele fiecăruia ca să le putem cultiva.

Copiii anormali trebuiesc împede-cați de a intră în școli superioare. Proporția lor e de 3%.

Să cultivăm personalități conștincioase de luptă pe măsura structurii fiecăruia.

În a II-a conferință, D-l Profesor Teodosiu lumurește cum se determină aptitudinea și referindu-se la copii, spune:

Ei sunt idealști la orice vârstă. De mici, ei înclină spre idealism. Din frageda copilărie se observă la ei o înclinare către diferite cariere.

E înșă de remarcă că la alegerea carierei, ei nu au în vedere rentabilitatea ei. Ei trebuiesc pregătiți pentru ceia ce au vocațiune.

De aceia, urmează să cercetăm continuu sufletul copilului. Ei trebuiesc clasați: copii normali, supra normali și mediocri.

Se impune dar să dăm toată importanța școlii pe măsură.

D-na profesoară de pedagogie, Isabela Sadoveanu conferențiază cu multă atracție și vigoare în legătură cu călătoria sa ce a făcut-o în Elveția împreună cu copilul Domniei Sale pentru ca să vadă institutul „J. J. Rousseau“ a lui Claparède și Bonet din Geneva, metodele și rezultatele la care a ajuns pe teren pedagogic.

S'a minunat de biblioteca de seamă, laboratorul și rezultatele experiențelor făcute în acel institut. Era o muncă fără program tip; examenul însă nu lipseau.

Acolo se punea la contribuție munca intelectuală a fie căruia amănunțit studiu.

D-na I. Sadoveanu a tras concluzia — din ceia ce a observat și din viața dusă la acel institut că, nouă ne lipsește o formare pentru a lucra și învăța singuri, că nu știm să învățăm singuri, nu știm să studiem o problemă și nu știm să facem o bibliografie.

Institutul urmărea să învețe a lucra, în orice loc și în orice timp. Cunoștințele D-nei conferențiere forma expunerii și vigoarea cu care s'a prezentat, a încredințat pe învățătorii ce-i ce nu o cunoșteau că au de a face cu o personalitate de mână întâia pe teren pedagogic în țara noastră.

D-l Apostol D. Culea, omul muncii neobosite, dăscălul ce a asimilat o comoară de cunoștințe din cărți și călătorii, vorbește despre școlile paralele din sat, și anume:

Arată că în sat o școală oficială, strânsă în legătură și forme, care datează de 80 ani, e copiată fără a se ține seamă de mediu, de individualitate etc. E școala statului. Paralel cu ea mai este și altă școală fără carte, școală născocită din nevoi, din intuiție e școala vieții, a rutinei a mediului, școala tradiției.

Ambele aceste școli viețuesc paralele în sat, una alimentată de stat și reprezentată prin dascăl, iar alta, întreprinsă de bătrâni mai ales, la gura sobei în timpul iernei, la horă, la clacă, la torsul lânii în jurul vetrei, la opaiț etc.

E nevoie să fie unite; deci să li se găsească o nouă cale în viața lor. — pentru ca activitatea lor să dea mai mari foloase pentru popor.

CORESPONDENT

Pentru crescătorii de vite

Nu e crescător oricine posedă animale.
Cel ce posedă animale și numai le hrănește, le întrebuințează, le înmulțește și lasă să crească prășia lor în voia lui Dumnezeu, acela e numai proprietarul de animale, dar nu e crescător.
Crescător de animale e numai acela care la alegerea, la înmulțirea și la hrănirea animalelor sale urmărește un scop bine definit, pentru atingerea căruia, caută să se folosească de toate mijloacele necesare. Creșterea animalelor nu e o afacere simplă, ci e un meșteșug greu, mai mult; e o artă.
Precum nu poate fi oricine muzicant sau pictor, ci numai cel ce are acest dar înăscut, tot așa și creșterea animalelor e o artă la care se pricepe numai acela care s'a născut cu acest talent.
Cei care nu simt o asemenea predestinare nu vor putea înviața nici odată această artă.
Buna reușită a creșterii depinde de două condițiuni principale și anume:
De moștenirea calităților externe și interne și de felul creșterii, adică de felul cum sunt animalele hrănite și întrebuințate.
Aceste două condițiuni sunt deopotrivă de importante.

„EREDITAREA“ (moștenirea)

Insușirile care se moștenesc sunt ereditare.
Insușirile ereditare se moștenesc nu numai de la părinți, ci și de la strămoși mai îndepărtați. Se moștenesc nu numai însușirile exterioare (din afară) ci și cele interne (dinăuntru). Adică: Vitele bălțate vor moșteni viței bălțați; din vaci și tauri piperniciți se vor naște viței mici, din vaci bune de lapte se vor naște vițele cari, mai târziu vor fi și ele bune de lapte.

Unele vaci dau lapte gros, altele dau laptele mai slab. Și această calitate poate fi ereditară.
Toate aceste însușiri se pot transmite, nu numai dela vaci la vițele, ci și dela vaci prin intermediul fiilor lor, la nepoate, adică un taur născut din mamă bună de lapte, sau care au dat lapte gros,

de la părinți, și de la strămoși mai îndepărtați. Se moștenesc nu numai însușirile exterioare (din afară) ci și cele interne (dinăuntru). Adică: Vitele bălțate vor moșteni viței bălțați; din vaci și tauri piperniciți se vor naște viței mici, din vaci bune de lapte se vor naște vițele cari, mai târziu vor fi și ele bune de lapte.

Unele vaci dau lapte gros, altele dau laptele mai slab. Și această calitate poate fi ereditară.
Toate aceste însușiri se pot transmite, nu numai dela vaci la vițele, ci și dela vaci prin intermediul fiilor lor, la nepoate, adică un taur născut din mamă bună de lapte, sau care au dat lapte gros,

I. GH. LUCESCU.

Răspuns „Opaifului Satelor“.

Ne pare bine că „Opaiful Satelor“ (revistă din Bistrița, Mehedinți, care șterpelește uneori articolele noastre, fără să spuie de unde sunt) ne citește amănunțit și descopere greșelile noastre. În nr. dela 15 Iunie a. c., găsește că am greșit scriind despre răposatul profesor din Fălțiceni Serafim Ionescu, să-i fie țărâna ușoară.

TESTAMENT

Un car cu boii albi
Trufindu-și coarnele'n spre cer—

Sărbătorește-acoperit
Cu scoarțe, cu chilimuri, cu velințe românești,

Și galbene și roșii ca și-albastre,

De-un colorit
Văio coloritești

Văioiunea sufletului de mister

A ginții noastre;

Un car cu boii albi
Să mări

Să mări poarte lutul—
Un bloc : și greu s'ntuneacă—
Spre ultimul popas...

Să meargă legănat,
La pas—

În ritmul versurilor multe,
Pe cari

Le-am făvrit
Cântând Necunoscutul—
Puterile înalte, dar oculte...

Să curgă liniștit
Și unduios,
În cadențarea unui stil duios—
Ce s'o'nchiega în sufletu-mi plutind
Deasupra trupului inert—
Cu greutate s'o desprind
De-al heruvimilor concert...

CRIDIM

transmite de obicei acele calități, și la vitele născute din acel taur.
Dat fiind, că după un taur se nasc anual 20-25 vițele și tot atâtea viței, puteți să vă dați seama ce importanță mare, are alegerea unui taur bun.

Am spus, că urmașele vacilor bune de lapte, în multe cazuri, moștenesc dela mama lor această calitate. Adică nu e sigur că fiecare vițea născută din vacă bună de lapte va fi ea tot așa de bună.
De ce?

De oarece fiecare vițea are nu numai o mamă, ci și un tată. Și fiecare din părinții răspunde pe jumătate pentru odrasla lor și pentru însușirile moștenite.

Prin urmare, dacă ambii părinți au aptitudini bune și dacă și părinții părinților au avut însușirile dorite, atunci și urmașii vor moșteni cu mai multă siguranță acele aptitudini, decât dacă numai vaca sau numai taurul ar fi avut însușiri bune.

Un taur de neam necunoscu poate strica rezultatul prășiei de mai mulți ani. Pentru prevenirea unei asemenea neplăceri, trebuie să cunoașteți origina taurilor admiși pentru prășia.

Cum se cunoaște originea unui taur: Nu ajunge să știm numai dela cine a fost taurul cumpărat, ci, trebuie să-i cunoaștem părinții și strămoșii, adică trebuie să-i cunoaștem mama, bunica și străbunicile ce fel de vaci au fost: au avut lapte mult, au avut lapte gros, au fost frumoase și sănătoase? Iar tatăl, bunicul au fost și ei frumoși și sănătoși și mamele lor z'u fost și ele frumoase, sănătoase și bune de lapte?

Pentru ca să se știe aceste lucruri importante, trebuie să controlăm vacile noastre și să le trecem într'un registru în care să se noteze rezultatul controlului. Cum se face un asemenea control? În mai multe feluri. Eu voi arăta numai două din ele ca să vă hoărăți la unu.

În numărul viitor va urma.

I. GH. LUCESCU.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

Arhim. SCRIBAN.

„Secția pedagogică“ criticată?

La congresul „licențiatilor universitari“ ținut zilele trecute la București s'a vorbit și despre „Secția pedagogică“.

„Domnii licențiați universitari“ socotesc această „Secție“ a facultății de litere ca ceva care le ia din drepturi și se declară față de ea.

Pentru ce oare acest lucru? Nu pot ocupa posturi din cauza licențiatilor dela Secția pedagogică?

Câte facultăți de litere sunt?

Căți licențiați scot aceste facultăți anual?

Se poate compara procentul de profesori secundari ai unei Secții pedagogice cu miile de licențiați universitari? Vădit că nu!

Fiind deci puțini la număr, apoi destinați a fi profesori la Școlile normale, acești licențiați nu prezintă o piedică a ocupării posturilor în învățământ.

Sau alta e cauza! Licențiații universitari nu mai pot ocupa catedre la Școlile Normale!

Să nu se nesocotească însă faptul că cei cu „Secția pedagogică“ nu sunt preferați celor universitari (cum ar trebui să fie) — și că la Școlile Normale sunt mulți fără Secția pedagogică — profesori!

Criticați licențiații Secției pedagogice?

Nu au pregătirea necesară, nu sunt la înălțimea chemării?

Se poate pregătire mai completă și temeinică?

După ce a funcționat la țară unde a cunoscut su-

fletul țăranului, făcând cu norostință a adevăratele nevoi ale lui, după ce a studiat și a învățat a cunoaște sufletul tinerelor vlăstare ce trebuiesc instruite, urmează și Secția pedagogică completându-și cultura generală.

Supus aceluiași examen ca și cel de la universitate nu poate fi pus pe aceeași treaptă cu cel care dintr-un capriciu de a avea o licență se face profesor?

Așa cum sunt pregătiți normalizii au dat dovadă că sunt superiori chiar celor cu două licențe. Probă că la Școala Pregătitoare Of. Rez. capul promoției, mai mulți ani derândul au fost învățători.

Rezultatul ar fi mult mai îmbucurător dacă la Șc. Normale vor fi mai mulți profesori deveniți din învățători și nu din cei cu licența care cunosc sub altă formă sufletul și cerințele țăranului.

Sunt destule licee și au nevoie de profesori; dar nu de cei cari văd cu ochii răi alături de ei, un țăran învățat.

Secția pedagogică este singura cale deschisă învățătorului dornic de lumină.

Pentru ce li se ia acest drept de a progresa, și încă prin muncă?

Noi învățătorii vrem lumină!

Făclia aprinsă e Secția Pedagogică și toți nădăjduim să ne încălzim sufletele la ea.

I. ZICHIȘANU
Învățător

PASTORALE

Duminică 27 Iulie a. c. Cercul Pastoral „Tescani“ și-a ținut ședința reglementară în Parohia Ardeleană, păstorită de vrednicul preot Gh. Timiaraș. Serviciul liturgic s'a oficiat în sobor; răspunsurile au fost date de corul parohiei Scorțeni, organizat pe 2 voci. Părintele V. Procopie, explicând Evanghelia zilei, prin frumoase exemple arată foloasele credinței în Dumnezeu, „Credința vie în ajutorul lui Dumnezeu vindecă păcatele sufletești cum și durerile trupului“.

După sfârșitul sf. Liturghii s'a săvârșit sf. Maslu cu rugăciunile pentru ploaie.

În ședința intimă, Părintele N. Munteanu din Scorțeni, a tratat subiectul: „Se poate face Sf. Maslu și animalelor?“ ajungând la concluzia că Sf. Maslu — la cerere — să se facă pentru folosul credincioșilor, punându-se în asemenea cazuri, rugăciunile pentru însănătoșirea animalelor. După ședința intimă, s'a luat masa în comun la Părintele Paroh Ghe. Timiaraș. La masă au mai luat parte și P. C. Părinte Gheoldum, protoiereu de Taslău, d. n. învățător Spiridonescu, Verdeș-Nenive, Chiariac, etc. După masă, la ora 3, în localul Școlii primare, s'a ținut ședința publică. Cuvântarea de deschidere a fost rostită de Pr. N. Procopie, președintele Cercului. Înălțimea conferința cu subiectul: „Ce înseamnă a fi creștin adevărat?“ a fost ținută de către Pr. V. Bujor din Câmpeni accentuând că „aceia care trecând în rândul creștinilor se luptă în viață ca să și-o ducă potrivit cu învățaturile Domnului, făcând faptele dragostei creștine“, căci *Credința fără fapte este moartă* după cum zice Sf. Apostol Iacob. Apoi, Pr. N. Procopie, completează cuvântarea Pr. Bujor, accentuând despre Sf. Taina a Spovedaniei, care este al doilea botez, pentru creștinul adevărat, Părintele N. Munteanu, a vorbit despre P. Sf. Episcop Lucian, care se afla — în timpul cercului — la Karlsbad în căutarea sănătății, rugând pe Dumnezeu, în numele credincioșilor, să-L fie sănătos îndelung înălțit pe P. Sf. Episcop Lucian, care străjuiește în scaunul episcopal cu vrednicie, din ceata voievozilor dela Roman. Părintele Protoiereu Gheoldum, a lăudat munca dornică a Cercului pastoral „Tescani“, și râvna credincioșilor pentru mântuirea sufletelor. Tot Sf. Sa, în concluderea procese-verbale a Cercului, face următoarea mențiune: „Lume multă cu multă atenție la cuvântări. Frumoasă participare a membrilor Cercului și o camaraderie în fața aceluiași front de muncă“. În timpul ședinței, s'au intonat imnele: „Mulți ani, Pre Time Te Lăudăm“, „Sfânt, sfânt“, „În pădurea întunecoasă“ etc., de către Corul parohiei Scorțeni. Ședința a fost încheiată de Părintele Ghe. Timiaraș.

Premiile Academiei.— Anul acesta, premiul de 100,000 de lei al Academiei Române, Premiul „Dr. Aurel Cosma“ a fost dat publicistului de peste munți Teodor V. Păcățian, pentru cartea sa în 8 volume cu numele *Cartea de Aur*. El numește așa însemnarea luptelor Românilor de peste munți, pentru drepturile lor, dela 1848 pînă în 1914. Tot ce s'a scris undeva întru apărarea acestor drepturi, în latinește, ungurește, nemțește, el a adunat cu grijă, a tradus și a tipărit pe românește, pentru ca să se știe trecutul luptelor noastre. 8 volume au umplut cu acestea. A fost o muncă uriașă.

D. Păcățian nu este un scriitor propriu zis, ci mai mult un strîngător de acte și tilcuior al lor. Și așa este destul de meritos și i s'a convenit premiul cu care a fost cinstit. Mulți vor avea de căutat și învățat în tot ce a adunat el. De aceea ne bucurăm că a fost răsplătit.

În ziarul *Libertatea* din Orăștie (nr. de Crăciun 1925) se povestește un ministru român (d. I. G. Duca) a ajutat pe Unguri în acel oraș ca să-și facă pentru danșii goala o casă de școală, fără întrebuințare, iar școala românească a fost scoasă de acolo și a trebuit să se ghemuiască aiurea, cum a putut.

Iată altă dovadă despre „patriotismul“ nostru de astăzi.

Să mai dăm și alt fapt, din care să se vadă subrezența patriotismului nostru, Din *Libertatea*, nr. din 7 Aug. a. c., aflăm că zărele trebuie să-și peară abonații din pricina poștașilor. Ei nu duc foile unde trebuie, le opresc pentru ei, ori le risipesc și bietul cititor așteaptă foia care nu-i vine. Dela o vreme, dacă vede că plătește foaia, dar degeaba, el se lipsește de a se mai abona, zicînd că ce să mai plătești o foaie pe care n'o poți citi?

La plîngerile ziarului, poșta răspunde cu obiceiurile ei birocratice: Să ne spui care sunt abonații care nu primesc regulat? Cînd puneți foile la poștă? și altele. Bieții oameni care n'au vreme să stea de scris răspunsuri, pentru că domnia dela poștă să se ostenească pe cît s'o putea mai puțin cu cercetatul, se lasă păgubași și așa răul merge.

Libertatea scrie că nu e singura care pătește așa, fiindcă a văzut că la fel se plîng două foi pentru popor din Cluj două din Sibiu și, putem adăoga noi, mai sunt și multe altele. Abonații Dumitru Rusu al *Libertății* îi scrie: „Cu părere de rău mă văd silit a mă lăsa de foaia Dv. din pricina factorului poștal din Păltiniș A. Alexandru, care nu-mi aduce foile niciodată la timp și de cele mai multe ori nu le aduce de loc.“

Cînd se face vorbă și este luptă pentru ca scrisul românesc să se răspîndească tot mai mult, nu este o pagubă pentru neam ca șoșta să fie atât de păcătoasă, încît acest scris să fie împedit? Și acesta e alt soi de patriotism.

D. N. Iorga despre biserica din Eval Mediu.— În cuvîntarea sa la Camera Deputaților, la sfîrșitul lunii Iunie a. c., d. N. Iorga, vorbind la legea telefonelor, domnia sa pomenind și de alte lucruri decît telefoanele, a spus: „În evul mediu cînd omul se minca pe om sub influența bisericii...“

Despre care Biserică însă e vorba, pornea pe oameni să se mînece între ei? Se înțelege, de Biserica Romei. Ea a fost cea care hrănea vrăjbele în acea vreme. Prin urmare iață ce crede d. Iorga despre Biserica Romei. Unirea dela Blaj nu-l ia la socoteală?

Străinii la carte, Români așa pe cuptor. *Universul* dela 25 August a. c., arată că, după rapoartele revizorilor școlari, în anul 1927, la 18 comune cu populație amestecată în Maramureș, 2013 copii de Români n'au urmat la școală, că n'au fost locuri, iar dintre străini, numai 18 copii n'au putut să înceapă la școală. Aceasta acum 3 ani. Ce va fi acum? Va să zică, în țara lor, Români rămân mai pe jos cu învățătura față de străini!

Ce fel de patrioți suntem. În același număr al ziarului *Universul*, citim că un negustor din

Focșani s'a dus să vîndă struguri la Cernăuți, între atîția negustori străini. E un fapt îmbucurător că Românul a înfruntat greul pentru a face negoț acolo. Și trebuie să mergeau bine. Negustorii străini au început uneltiri împotriva lui, și luaseră toate măsurile, dar omul nostru se ținea bine. Iată însă că vine unul să-i pue sula în coastă. Cine? Unul din organele publice. Acesta era controlorul dela percepția 3, care a început să-i ceară omului chitanțe, procese-verbale, acolo pe loc, unde era în plină cântăreală și vînzare a mărfii lui. De aci a urmat că omului i s'au furat lădițe cu struguri, cumpărători, vînzându-l prins de altele, s'au dus la alți negustori. Din 200 de negustori care erau pe piață, scrie *Universul*, controlorul l-a găsit numai pe Românul nostru dela Focșani ca să-i facă nădufuri. Ci s'a fost pus de cineva din cei interesați, ca să-l alunge de acolo? *Universul* spune că așa trebuie să fie și că, după cum se spune, controlorul a lucrat după uneltirea unei mari case de vînzare a poamelor, căreia nu-i era pe plac venirea unui „străin“ dela Focșani ca să vîndă el.

Controlorul, după ce a făcut năduful negustorului român, n'a mai controlat pe nimenia altul, ci s'a dus drept la casa aceea, de care se spune că are interes să alunge pe Român, ca să dea socoteală de ispră a făcută.

Iată ce fel de patrioți suntem. Românul nu are loc în țara lui.

Populația pămîntului. Populația totală a pămîntului este de 1800 milioane de suflete. În 1800 populația Europei era de 175 milioane de oameni, iar în 1922 de 450 milioane de suflete, deci a crescut cu 1, 45 milioane pe an.

Pămîntul este locuit de 920 milioane albi, 615 milioane galbeni, 700 milioane negri, 60 milioane malaiezi, 40 indieni și 60 milioane alte diferite rase.

Asociațiunea Astra. Adunarea generală a „Asociațiunii“, pentru literatura română și cultura poporului român, „Astra“, fixată pentru zilele de 7 și 8 Sept. a. c. în orașul Caransebeș, din motive neprevăzute a trebuit să fie amînată pentru o altă dată care se va comunica la timp.

Academicleanul Jean Bart despre mulți artiști din ziua de azi.— Scriitorul nostru Jean Bart, care e și membru al Academiei Române, dă la lumină, din cînd în cînd, articole de seamă în ziarul *Adevărul*. În nr. dela 5 Iunie a. c. al acestui ziar, scrie sub titlul „Arivismul în filosofie și artă“: „Artistul tip contemporan posedă în chip admirabil mecanismul arivismului: știe să orbească publicul cu îndrăzneală, se impune admiratorilor și măgulăște pe protectorii oficiali, după toate regulile admis și clasate de arta de a cuceri și ajunge. Prin reclama zilnică și sistemul de admirație mutuală se formează reputații. Este adevărat o glorie efemeră. Dar rentabilă dacă știi cum s'o utilizezi și s'o exploatezi“.

Asemenia „artiști“ însă, cu asemenea apucături, nu pot da adevărată artă, ci sunt numai niște negustori ai artei. De aceea cu dreptate mai spune d. Jean Bart tot acolo:

Arta nu poate fi fecundă decît atunci cînd artistul este insuflețit de o idee superioară.

Deci lucruri mari curg numai din izvoare mari și curate.

D-n Sanda I. Matei despre „Scotarea Fetelor în Lume“. În prețioasele sale „Crimpele de viață“ din ziarul *Universul*, d-na Sanda I. Matei așterne cugetări și însemnate fapte care nu trebuie uitate dela o zi la alta. De aceea nu voim să se uite unele cuvinte ale sale, scrise în *Universul* dela 2 Iunie a. c. Fiind vorba despre cum trebuie să fie femeia în viață, domnia sa scrie: „Sunt femei cari se bucură de o cucerire în domeniul sentimental, ca de un triumf, cînd de fapt nu este decît o cădere.“

Blamul cel mare rămîne asupra marelor, care, în nenamărate cazuri își duc fetele „în lume“, ca la o vînzătoare, și le învață — cu o rimăzabilită înțelepciune culeasă din mișcările și din viața de scandal a societății — să uzeze de farmecul și de finețea lor ca de o cursă, de o mreașă, întinsă în calea candidajilor la însurătoare.“

Din țările cu creștinătate temeinică. *Universul* dela 9 Iulie a. c. dă știrea că, în cei din urmă 6 ani, cei închiși în temnițele daneze au scăzut cu 20%. De aceea stăpînirea a luat hotărîrea să închiadă mai multe temnițe.

Libertatea din Orăștie. În nr. dela 6-7 Aug. a. c. al acestui ziar, se scrie despre un țăran din Mușcel, care pe fata lui, *Ecaterina Niculescu*, a dat-o la școală la călugărițele catolice unguroaice din Sighet (cine i-o fi băgat în cap asta?), și despre un căpitan care pe fata lui, *Semirămida Ilescu*, a dat-o la școală tot acolo. După puțină vreme, fetele au scris părinților că ele se fac călugărițe și trec la legea călugărișilor unguroaice. Libertatea înfăiează aspru fața părinților și bine face.

Cine-i privește se înalță cu duhul, în căutarea după cultura fizică, pe care o săvârșim în chip atât de greșit, învățînd pe tineri să dea cu pumnul unul îl altul, ce îndrumare vrednică este a îndrepta ochii și dorul spre largul firii, în care munții își au partea lor atât de covârșitoare!

Inginerul *Nestor Ureche* a scris despre acest frumos capital al trebuințelor omeniești. Asemenia *Bucura Dumbravă*. În acest șir de griji și doruri, frumos se rînduiește și articolul d-lui Cosac, care este mînat de același gânduri înalte și senine. El este scris nu numai cu sufletul, nu numai cu pricepere, ci și cu o largă adunare de materiale și știri despre alții care au mai lucrat în acest ogor. Cititorul află de aci despre străduința cheluită în această privință de hoiturul munților dela noi, d. *Mihai Haret*, despre care nu mulți vor fi știind.

Noi socotim o plăcere de a nu lăsa un asemenea articol perdut într'un ziar de provincie și a-i vesti numele și mai departe, la toți cititorii noștri care se află împrăștiți în toată țara.

Cultura Munților de Petru I. Cosac, art. în *Lucașul* din Brăila. Ziarele de provincie nu înseamnă mare lucru în Țara Românească. Dacă punem la o parte zărele dela Iași, care sunt zăre bune (*Opinia*) și *Lumea*) și care sunt mult mai pre sus ca alte zăre de provincie, încolo zărele din alte orașe sunt slabe înfățișări despre ce trebuie să fie un ziar. Și totuși cu plăcere primim peste numărul dela 15 Aug. a. c. al ziarului *Lucașul* din Brăila, în care, pe lângă o bună înfățișare tipografică găsim și frumoase articole. Așa este cel despre „Criza învățămîntului secundar“, articol bine scris ca formă și adevărat ca fond și în genere, toate articolele, și aproa-

pe toate cele șase poezii, din care trei religioase. Dar articolul care ne izbete mai mult ochii și pe care l-am citit pe îndelete, cu toată lungimea lui de peste patru coloane, este cel despre *Cultura Munților*, dela care am pornit a scrie aceste rânduri. Este un articol plin de suflete, de viață, de sănătate și de seninătate. În el trăiește dragostea de lucrul lui Dumnezeu și de Dumnezeu însuși, ale cărui urme le citim în cartea firii. Munții sunt o mare podoabă a acestei firii, o mreață îmbrăcăminte.

Cine-i privește se înalță cu duhul, în căutarea după cultura fizică, pe care o săvârșim în chip atât de greșit, învățînd pe tineri să dea cu pumnul unul îl altul, ce îndrumare vrednică este a îndrepta ochii și dorul spre largul firii, în care munții își au partea lor atât de covârșitoare!

Inginerul *Nestor Ureche* a scris despre acest frumos capital al trebuințelor omeniești. Asemenia *Bucura Dumbravă*. În acest șir de griji și doruri, frumos se rînduiește și articolul d-lui Cosac, care este mînat de același gânduri înalte și senine. El este scris nu numai cu sufletul, nu numai cu pricepere, ci și cu o largă adunare de materiale și știri despre alții care au mai lucrat în acest ogor. Cititorul află de aci despre străduința cheluită în această privință de hoiturul munților dela noi, d. *Mihai Haret*, despre care nu mulți vor fi știind.

Noi socotim o plăcere de a nu lăsa un asemenea articol perdut într'un ziar de provincie și a-i vesti numele și mai departe, la toți cititorii noștri care se află împrăștiți în toată țara.

Cultura Munților de Petru I. Cosac, art. în *Lucașul* din Brăila. Ziarele de provincie nu înseamnă mare lucru în Țara Românească. Dacă punem la o parte zărele dela Iași, care sunt zăre bune (*Opinia*) și *Lumea*) și care sunt mult mai pre sus ca alte zăre de provincie, încolo zărele din alte orașe sunt slabe înfățișări despre ce trebuie să fie un ziar. Și totuși cu plăcere primim peste numărul dela 15 Aug. a. c. al ziarului *Lucașul* din Brăila, în care, pe lângă o bună înfățișare tipografică găsim și frumoase articole. Așa este cel despre „Criza învățămîntului secundar“, articol bine scris ca formă și adevărat ca fond și în genere, toate articolele, și aproa-

pe toate cele șase poezii, din care trei religioase. Dar articolul care ne izbete mai mult ochii și pe care l-am citit pe îndelete, cu toată lungimea lui de peste patru coloane, este cel despre *Cultura Munților*, dela care am pornit a scrie aceste rânduri. Este un articol plin de suflete, de viață, de sănătate și de seninătate. În el trăiește dragostea de lucrul lui Dumnezeu și de Dumnezeu însuși, ale cărui urme le citim în cartea firii. Munții sunt o mare podoabă a acestei firii, o mreață îmbrăcăminte.

Cine-i privește se înalță cu duhul, în căutarea după cultura fizică, pe care o săvârșim în chip atât de greșit, învățînd pe tineri să dea cu pumnul unul îl altul, ce îndrumare vrednică este a îndrepta ochii și dorul spre largul firii, în care munții își au partea lor atât de covârșitoare!

Inginerul *Nestor Ureche* a scris despre acest frumos capital al trebuințelor omeniești. Asemenia *Bucura Dumbravă*. În acest șir de griji și doruri, frumos se rînduiește și articolul d-lui Cosac, care este mînat de același gânduri înalte și senine. El este scris nu numai cu sufletul, nu numai cu pricepere, ci și cu o largă adunare de materiale și știri despre alții care au mai lucrat în acest ogor. Cititorul află de aci despre străduința cheluită în această privință de hoiturul munților dela noi, d. *Mihai Haret*, despre care nu mulți vor fi știind.

Noi socotim o plăcere de a nu lăsa un asemenea articol perdut într'un ziar de provincie și a-i vesti numele și mai departe, la toți cititorii noștri care se află împrăștiți în toată țara.

Cultura Munților de Petru I. Cosac, art. în *Lucașul* din Brăila. Ziarele de provincie nu înseamnă mare lucru în Țara Românească. Dacă punem la o parte zărele dela Iași, care sunt zăre bune (*Opinia*) și *Lumea*) și care sunt mult mai pre sus ca alte zăre de provincie, încolo zărele din alte orașe sunt slabe înfățișări despre ce trebuie să fie un ziar. Și totuși cu plăcere primim peste numărul dela 15 Aug. a. c. al ziarului *Lucașul* din Brăila, în care, pe lângă o bună înfățișare tipografică găsim și frumoase articole. Așa este cel despre „Criza învățămîntului secundar“, articol bine scris ca formă și adevărat ca fond și în genere, toate articolele, și aproa-

pe toate cele șase poezii, din care trei religioase. Dar articolul care ne izbete mai mult ochii și pe care l-am citit pe îndelete, cu toată lungimea lui de peste patru coloane, este cel despre *Cultura Munților*, dela care am pornit a scrie aceste rânduri. Este un articol plin de suflete, de viață, de sănătate și de seninătate. În el trăiește dragostea de lucrul lui Dumnezeu și de Dumnezeu însuși, ale cărui urme le citim în cartea firii. Munții sunt o mare podoabă a acestei firii, o mreață îmbrăcăminte.

Cine-i privește se înalță cu duhul, în căutarea după cultura fizică, pe care o săvârșim în chip atât de greșit, învățînd pe tineri să dea cu pumnul unul îl altul, ce îndrumare vrednică este a îndrepta ochii și dorul spre largul firii, în care munții își au partea lor atât de covârșitoare!

Inginerul *Nestor Ureche* a scris despre acest frumos capital al trebuințelor omeniești. Asemenia *Bucura Dumbravă*. În acest șir de griji și doruri, frumos se rînduiește și articolul d-lui Cosac, care este mînat de același gânduri înalte și senine. El este scris nu numai cu sufletul, nu numai cu pricepere, ci și cu o largă adunare de materiale și știri despre alții care au mai lucrat în acest ogor. Cititorul află de aci despre străduința cheluită în această privință de hoiturul munților dela noi, d. *Mihai Haret*, despre care nu mulți vor fi știind.

Noi socotim o plăcere de a nu lăsa un asemenea articol perdut într'un ziar de provincie și a-i vesti numele și mai departe, la toți cititorii noștri care se află împrăștiți în toată țara.

Cultura Munților de Petru I. Cosac, art. în *Lucașul* din Brăila. Ziarele de provincie nu înseamnă mare lucru în Țara Românească. Dacă punem la o parte zărele dela Iași, care sunt zăre bune (*Opinia*) și *Lumea*) și care sunt mult mai pre sus ca alte zăre de provincie, încolo zărele din alte orașe sunt slabe înfățișări despre ce trebuie să fie un ziar. Și totuși cu plăcere primim peste numărul dela 15 Aug. a. c. al ziarului *Lucașul* din Brăila, în care, pe lângă o bună înfățișare tipografică găsim și frumoase articole. Așa este cel despre „Criza învățămîntului secundar“, articol bine scris ca formă și adevărat ca fond și în genere, toate articolele, și aproa-

pe toate cele șase poezii, din care trei religioase. Dar articolul care ne izbete mai mult ochii și pe care l-am citit pe îndelete, cu toată lungimea lui de peste patru coloane, este cel despre *Cultura Munților*, dela care am pornit a scrie aceste rânduri. Este un articol plin de suflete, de viață, de sănătate și de seninătate. În el trăiește dragostea de lucrul lui Dumnezeu și de Dumnezeu însuși, ale cărui urme le citim în cartea firii. Munții sunt o mare podoabă a acestei firii, o mreață îmbrăcăminte.

Cine-i privește se înalță cu duhul, în căutarea după cultura fizică, pe care o săvârșim în chip atât de greșit, învățînd pe tineri să dea cu pumnul unul îl altul, ce îndrumare vrednică este a îndrepta ochii și dorul spre largul firii, în care munții își au partea lor atât de covârșitoare!

Inginerul *Nestor Ureche* a scris despre acest frumos capital al trebuințelor omeniești. Asemenia *Bucura Dumbravă*. În acest șir de griji și doruri, frumos se rînduiește și articolul d-lui Cosac, care este mînat de același gânduri înalte și senine. El este scris nu numai cu sufletul, nu numai cu pricepere, ci și cu o largă adunare de materiale și știri despre alții care au mai lucrat în acest ogor. Cititorul află de aci despre străduința cheluită în această privință de hoiturul munților dela noi, d. *Mihai Haret*, despre care nu mulți vor fi știind.

Noi socotim o plăcere de a nu lăsa un asemenea articol perdut într'un ziar de provincie și a-i vesti numele și mai departe, la toți cititorii noștri care se află împrăștiți în toată țara.

Cultura Munților de Petru I. Cosac, art. în *Lucașul* din Brăila. Ziarele de provincie nu înseamnă mare lucru în Țara Românească. Dacă punem la o parte zărele dela Iași, care sunt zăre bune (*Opinia*) și *Lumea*) și care sunt mult mai pre sus ca alte zăre de provincie, încolo zărele din alte orașe sunt slabe înfățișări despre ce trebuie să fie un ziar. Și totuși cu plăcere primim peste numărul dela 15 Aug. a. c. al ziarului *Lucașul* din Brăila, în care, pe lângă o bună înfățișare tipografică găsim și frumoase articole. Așa este cel despre „Criza învățămîntului secundar“, articol bine scris ca formă și adevărat ca fond și în genere, toate articolele, și aproa-

CERCUL STUDENTESC VASLUIAN LA SATE

Duminică 17 August a. c., Studenții Vasluieni grupați în jurul activului Președinte d-l Mihoci au organizat o deosebit de frumoasă serbare în satul Mănjești-Vaslui.

Studenții precum și tineri intelectuali din Vaslui, valoroși colaboratori ai operei culturale au fost luați din Vaslui în căruțe frumos împodobite cu scoarțe ale sătenilor din Mănjești.

În sat au fost primiți cu muzica de sutele de țărani în fața Bisericii.

S'a oficiat slujba religioasă la care a dat răspunsul „Corul catedralei“ din Vaslui.

În fața primăriei s'a încins apoi o horă împreștiată de studenți și țărani.

După masă s'a dat apoi o serbare la școală, la care a luat parte un numeros popor dornic de cultură, nu numai din Mănjești ci, din toate satele din jur.

A vorbit: d-l Neștin fost învățător al Mănjeștilor; apoi tânărul Ion Chișcă urînd „bun sosie studenților“.

D-l Ghița fost profesor, azi pensionar, cu lacrimi în ochi de bucurie de cele ce vede, a dat sfaturi sănătoase sătenilor și mulțumeste studenților că au venit la Mănjești unde toți erau dornici de cultură!

S'a desfășurat apoi programul bogat și bine încheiat.

Corul studentesc a executat câteva bucați populare de toată frumusețea.

D-l Ion Zichișanu, a declarat din Topăreanu, «Bacilul lui Koch», fiind mult aplaudat de public.

S'au executat apoi cântece populare de orchestra Studenților Vasluieni.

E de remarcat că deși ploua țăranii au insistat ca programul să se desfășoare în întregime.

Seara a urmat un bal în localul școlii.

Cercul Studenților Vasluieni aduce și pe această cale vii mulțumiri pentru donațiile de 1000 lei din partea Comitetului școlar, și 1000 din partea Băncii populare din Mănjești, precum și tuturor cari le-a dat concursul.

ION CARPEN
Învățător

Din Paradisul-roșu

În ultima vreme s'au descoperit firele mai multor comploturi comuniste în Basarabia și Dobrogea. S'au prins câțiva spioni cari primeau bani dela Ruși prin intermediul germanilor, sau deadreptul din Rusia, trecând Nistrul. Afară de acești spioni cari vor să pună mîna pe acte militare și pe ori ce informație, care ar folosi vecinilor noștri ruși — contra noastră mai sunt unii, cari fac o nenecetată propagandă în favoarea comunistului, spunînd că în Rusia curge lapte și miere.

G. M.

Ziarul „Cultura Poporului“ primește spre publicare anunțuri, reclame, bilanțuri de societăți, cu prețuri foarte reduse.

N. VERDEȘ-NENIVE

DIN MEHEDINȚI

— CONFERINȚĂ —

Duminică 31 August centrul parohial „Broscari“ și-a ținut ședința obișnuită în comuna Stănița-Mehedinți.

De dimineață, s'a oficiat utrenia și sf. Liturgh